

KVANTOVÁ MECHANIKA

Konstanty: $c = 2.99792458 \cdot 10^8 \text{ m s}^{-1}$, $h = 6.62608 \cdot 10^{-34} \text{ J s}$, $N_A = 6.02214 \cdot 10^{23} \text{ mol}^{-1}$,
 $e = 1.6022 \cdot 10^{-19} \text{ C}$, $R_H = 10973731.568508 \text{ m}^{-1}$.

Úkol č. 5.1

Jaká musí být frekvence fotonu, aby jeho energie způsobila rozbití vazby 1 molekuly Cl_2 ?
Vazebná energie molekuly Cl_2 činí $247.2 \text{ kJ mol}^{-1}$. [**$6.1950 \cdot 10^{14} \text{ Hz}$**]

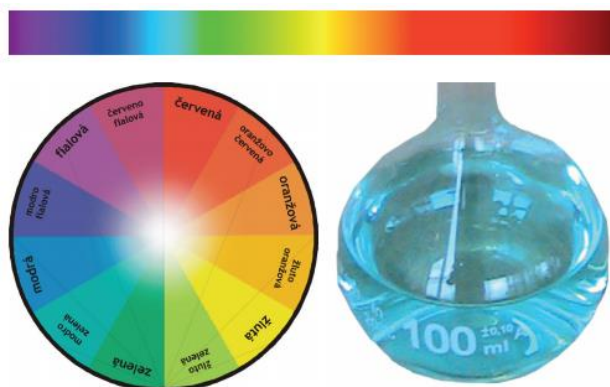
Řešení: Pro rozbití vazby v molekule Cl_2 je potřeba dodat právě tolik energie, jako je její vazebná energie. Energie je v kJ mol^{-1} . Tuto energii převedeme na J vynásobením 10^3 a podělením N_A . Tím získáme energii pro jednu molekulu Cl_2 . Pro výpočet frekvence využijeme Plankova vztahu: $\Delta E = h\nu$

Úkol č. 5.2

Roztok síranu měďnatého absorboval záření o energii 2.1014 eV . Kolik je to v J? Při jaké vlnové délce k této absorpci došlo a jak se nám bude roztok barevně jevit? [**590 nm**]

Řešení:

Energii v eV převedeme na J vynásobením elementárním nábojem. S využitím Plankova vztahu $\Delta E = h\nu = hc/\lambda$ vypočteme vlnovou délku. Vypočtená vlnová délka odpovídá absorpci oranžového světla, jehož doplňková barva (ta kterou my vidíme) je modrá. Čili roztok se nám bude jevit modře. Pozn.: Intenzita zbarvení je dána koncentrací dané látky, a to přímo úměrně, ba dokonce i lineárně. Tuto závislost popisuje Lambertův-Beerův zákon, o kterém se více dozvíte v přednáškách z analytické chemie.

Úkol č. 5.3

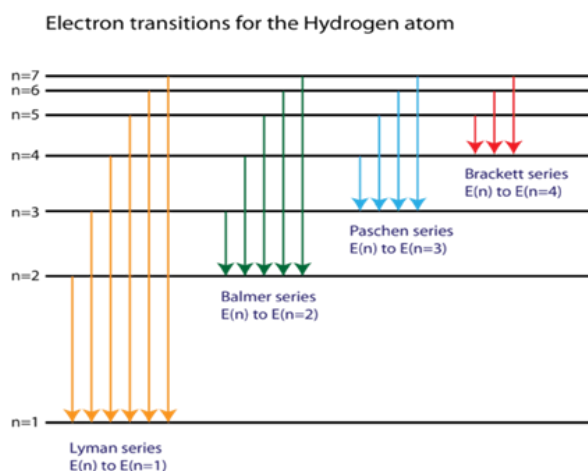
Johann Jakob Balmer v roce 1885 publikoval matematickou studii, ve které zanalyzoval 4 spektrální čáry atomu vodíku ($\lambda = 6562.1; 4860.74; 4340.1; 4101.2 \text{ \AA}$), které pozoroval Anders Ångstrom. Jedná se o přechody na druhou nejnižší energetickou hladinu. Jaká by z těchto dat vyšla konstanta, kterou dnes nazýváme Rydbergova konstanta pro vodík? [**10 972 200 m⁻¹**]

Řešení: Vydeme ze vztahu, kde m je v Balmerově sérii rovno dvěma a n je rovno třem, čtyřem, pěti a šesti. Veličina $\tilde{\nu}$ se nazývá vlnocet a běžně se s ní setkáte v infračervené spektroskopii.

$$\tilde{\nu} = \frac{1}{\lambda} = R_H \left(\frac{1}{m^2} - \frac{1}{n^2} \right)$$

Úkol č. 5.4

Jaké nejkratší (tj. $n_2 = \infty$) a nejdelší vlnové délky lze očekávat, že budou pozorovatelné v Lymanově, Balmerově a Paschenově spektrální sérii? Použijte R_H z konstant. [**L: $\lambda_1 = 121.5 \text{ nm}$, $\lambda_2 = 91.0 \text{ nm}$, B: $\lambda_1 = 656.1 \text{ nm}$, $\lambda_2 = 364.5 \text{ nm}$, P: $\lambda_1 = 1874.1 \text{ nm}$, $\lambda_2 = 820.1 \text{ nm}$**]

Řešení: Vyjdeme ze vztahu:

$$\tilde{\nu} = \frac{1}{\lambda} = R_H \left(\frac{1}{m^2} - \frac{1}{n^2} \right)$$

V Lymanově sérii je m rovno jedné a n je pro nejdelší vlnovou délku rovno dvěma; pro nejkratší je rovno ∞ .

V Balmerově sérii je m rovno dvěma a n je pro nejdelší vlnovou délku rovno třem; pro nejkratší je rovno ∞ .

V Lymanově sérii je m rovno třem a n je pro nejdelší vlnovou délku rovno čtyřem; pro nejkratší je rovno ∞ .

Úkol č. 5.5

Vypočtete vlnovou délku záření emitovaného vodíkovým atomem, kdy elektron přechází z hladiny $n = 3$ na hladinu $m = 2$. Identifikujte, které linii v jedné ze sérií tato vlnová délka odpovídá. [$\lambda = 657 \text{ nm}$]

Řešení: Vyjdeme ze vztahu:

$$\nu = \frac{c}{\lambda} = R_H \left(\frac{1}{m^2} - \frac{1}{n^2} \right)$$

Odpovídá červené čáře v Balmerově sérii.